

partii naleraq

UKA 2016/007-01

21-09-2016

2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

Aallaqqaasiullugu Partii Naleqqamiit oqaatigissuarput Partiinik tamanik Naalakkersuisunillu suleqatiginnilluarnissaq pingaartikkatsigu, nunatta pitsaasumik sutigut tamatigut ineriartortilluarneqarnissaa anguniarlugu.

Soorlu ammaanersiornermi naggaliullugu imannak oqaaseqaateqartugut:

“Suliassat annertoqaat inuttut ajornartorsiuterpassuarnik peqarpugut aaqqinniagassatsinnik, isummat assigiinnngissinnaasut aporfigiunnaarlugit suleqatigiissutissagut ujartigit. Uagullu peqataarusuppugut aamma sinniuteqarluta akisussaaqataanissatsinnut. Isummat ilaat aporfigiinnarnagit suleqatigiissutissagut ujarusuppugut, inuiaqatigiinni killiffik pitsaanerulissapat aporfiit pitarlugit suleqatigiittariaqaleratta ataatsimut alloriartoqarnissaanut peqataarusukkatta”.

Taama oqareerluta aamma erseqqissaatigissuarput, Partiitut anguniakkatta pingaartut ilagimmassuk, inuit ilaqutariillu pissakinnerit, meeqqat atungarliortut, utoqqaat siusinaartumillu sulisinnaajunnaarnersiutillit, napparsimasut allallu inuiaqatigiinni ikiortariaqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik inuuniarnikkut oqilisaannissaat suleqataffigissallugu.

Taamaammat Naalakkersuisut Partiillu tamaasa kaammattorusuppavut, inuit qulaani taajukkatta ulluinnarni inuuniarnikkut oqilisaannissaat aningaasanut inatsisikkut pitsaanerusunik inuuneqarnissaannut aqutissiuuteqqullugu.

Taamaaliornissatsinnut periarfissat arlaqarput, tamakkulu ilagaat; nunatta karsiata akileraarutitigut isertittangaasa amerliartornissaannut periarfissat pitsaanerulersinnissaasa sulissutiguarnissaat.

Assersuutigalugu, ukiuni makkunani saarullippassuit nalliussimaarnerini aningaasarsiornikkut suliffissaqarnikkullu tamakkiinerusumik atorluarneqannginnerat allanngortinneqartariaqarpoq.

Aamma nunatta kangiani aalisarnikkut siuarsaaneq annerusoq aallunneqartariaqarpoq, tassami naluneqanngilaq, saarullippassuit aamma tunup sineriaanut takkussimapput aamma Sermilingaap eqqaani qaleraleqarfeqarpoq, qularnanngitsumik ullumikkorniit suliffissaqartitsiniarnermut aningaasarsiornerusinnaanermullu atorluarneqarnerusinnaangaluartumik.

Aammami Naalakkersuisut naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissutaanni ilaareeraluarpoq:

“Tunumi Tasiilap eqqaani Ittoqqortoormiunilu aalisarnermik inuussutissarsiateqarneq immikkut pilersaarusiugaasumik siuarsarneqassaaq, aalisariuteqarnikkut tunitsiveqarnikkullu ineriartortitsiviusumik”.

Avaleraasartoornermi pisassanik agguaassisarneq nunatsinnut iluaqusiisinnaaneq anguniarlugu nunaqavissut salliutinneqartariaqartut piumasaraarput aamma pisassanik agguaasarneq kingusinaartinnagu ingerlanneqartariaqartoq kaammattuutingaarput.

Aningaasanik amerlanerpaanik nunatta karsianut isaatitsissangutta inoqarfinni assigiinngitsuni tunisassiorfeqarnikkut pitsanngorsaasariaqarpugut, ilumoorinnaanngilarmi aalisartut ilaasa taamaallaat sapaatip akunnerata ingerlanerani ulluni aaliangersimasunik killilerujussuarmik tunisisinnaatitaasernerat.

Piniartuunerup ataqqineqarluni inuussutissarsiutitut ingerlaannarnissaa qulakkeersimaniartuariaqarpoq. Taamaattumik piniakkanik pisassisarnerit assigiinngitsut eqqarsaatigalugit nalilersuilluaqqittoqartariaqartoq isumaqarpugut.

Tassami assersuutigalugu, qilalukkanik qaqortanik pisassisarneq, piniartut ilisimasaannut nalunaarutigisartagaannut naapertuutinngilluinnarmat. Taamaammat neriuutingaarput Naalakkersuisut piniakkanik pisassisarneq eqqarsaatigalugu piniartut isumaannik tusaaniarnerusariaqartut.

Aammami naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissummi imannak allaqqasoqareermat:

“Qilaluarniartarnermi inatsisitigut maleruagassat naleqqussarneqassapput, piniartut aningaasarsiornermikkut iluaquserneqarsinnaanerat pingaartillugu”.

Naluneqanngilaq kommunerujussuit aqqissuuteqqinneqarnissaat eqqartorneqartillugu suliassanik akisussaaffinnillu kommuninut nuussuinissaq soqutigineqarluni eqqartorneqartoq.

Taamaattumik aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilaatigut suliassaqarfinnik, soorlu assersuutigalugu sanaartugassanut tunngasut, aalisarnermut piniarnermullu allagartat kommuninit

tiguneqarnissaat eqqartorneqarmata, Partii Naleqqamiit soqutiginnilluta oqaloqataanissatsinnut piareersimanerput matumuuna nalunaarutingaarput.

Qaasuitsup kommuniata avinneqarnissaa 2013-imili taavani innuttaasut taasitinneqarnermikkut kissaataat naammassillugu kommuninut tulliani qinersisoqartinnagu naammassineqartariaqartoq piumasaraarput aamma piumasaraarput Qaasuitsup kommuniata avinneqarnissaa nunatta karsiata akileeqataaffigisariaqaraa.

Sulineq aaqqissuunneqartariaqarpoq, ikiorsiissutinit tigusartagaqarnermiit imminut akilersinnaanerusunngorlugu, taamaaliornermilu SIK aamma soqutigisaqaqatigiillu allat peqataatinneqartariaqarput.

Ataqpeqatigiinnerup suleqatigiilluarsinnaanerullu aqqani, suliat pisinnaasallu assigiit assigiimmik akissarsiaqartinneqartariaqarput, soorlu tamanna SIK-p ukiorpassuarni piunasaqaatigiuarsimangaa.

Taamaattumik akissarsiatigut assigiinngisitsinerup atorunnaarsinneqartariaqartoq pimoorullugu anguniartariaqartoq isumaqarpugut.

Tassami ajoraluartumik maannamut ilisimaneqarpoq, aamma taakku naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataani takuneqarsinnaapput, tassa sumiiffiit ilaanni tikisitat nunaqavissuniit allaat marloriaat sinnerlugu akissarsiaqartinneqartarmata, tassa taamaammat suliffeqarfinni assigiinngitsunik tikisitaaneq nunaqavissuunersorlu apeqqutaatillugit akissarsiaqartitaanikkut assigiinngisitsisarneq tamaanga killeqartariaqartoq piumasaraarput.

Taamaammat tikisitat tikisitaanngitsullu akissarsiaasa assigiinngisinneqartarnerannut tunngatillugu aningaasanut inatsimmi danskit naalagaaffiata ataatsimoortumik tapiissutaanut tunngatillugu oqaaseqatigiit uku:

“Kalaallit Nunaannut akit akissarsiallu iluarsiiiffigineqarnerat naalagaaffiup assinganik iluarsiiineranut akigitinneqartunit annerusimappat naalagaaffiup Kalaallit Nunaannut ataatsimoortumik tapiissutaasa nalinganik naleerunnerulersitsisussaavoq”

Oqaaseqatigiit taakku akissarsiat assigiinngissutaannut tunngatillugu ersarissumik qanorpiaq nassuiaatissaqarnerisut paaserusuppugut.

Tassami naligiisitaaneq naalackersuinikkut pingaartinneqaqaaq aamma naligiisitaanermut siunnersuisooqatigiinnik peqarpugut, taamaammat tikisitat tikisitaanngitsullu akissarsiaqartitaanikkut allatigullu ajunngitsorsiasaqartinneqarnerisa assigiinngisinneqarnerat taamaatinneqartariaqarpoq.

Inunnik kinaassusersiuneq assigiinngisitsinerlu aamma suleqatigiilluarnerusinnaanermut iluaqutaanngilluinnartoq, suliffiullu iluani pissutsinut pitsanngorsaataasinnaanngitsoq tamatta takorloorsinnaavarput.

Tassami Partii Naleqqamiit pingaartipparput, suliffeqarfinni suungaluartuniluunniit nalingiisitaaneq ataqeqatigiinnik suleqatigiilluarnerlu anguniarneqartuartaqartut.

Suliffissanik ataavartunik pilersitsinerunissaq eqqartorneqartuortoq pimoorunnerusariaqarparput. Soorlu assersuutigalugu, imermik nilannillu tunisassiornerunissaq, erngullu nukingata nukissiuutitut avammut tunisassiarineqarnissaa aamma pimoorunnerusariaqarpagut.

Aatsitassarsiornermi, ujaqqanik pinnersaasiassanik, ujaqqanillu erlinnartunik nunaqavissut namminerisaminnik tunisassiorsinnaanermut pitsaanagerusunik periarfissarsiuunneqarnissaat pisariaqarluinnarpoq.

Takusinnaavarpummi aamma qangaaniilli ilisimaneqarpoq, Qeqertarsuatsiaat eqqaani “aappaluttumi” rubin-inik piiaaneq tunisassiornissarlu nunanit allaniit assorujussuaq soqutigineqartoq.

Tamatumammi uppersarsisippaa, suliffeqarfiup maanamut “aappaluttumi” ingerlatsisimangaluartup akiliisinnaajunnaarluni nalunaaruteqarneraniit piffissap sivikitsoralaanngup ingerlanerinnaani, ingerlatamik tigusiniarluni nalunaartoqapallarenera.

Soorunami, kialluunniit takusinnaasariaqarpaa, “aappaluttumi” pisuussutivut uumaatsut ingerlakkusukkaanni qanoq imminut akilersinnaatigissasut.

Maanamulluunniimmi ilisimaneqanngilaq, “aappaluttumiit” rubinit ukiorpassuarni piarneqarlutik annissuunneqartut qanoq naleqarnersut ? aammalu taakkua nunatsinnut qanoq iluaqutaasinnaassusii.

Taamaattumik Naalakkersuisunut piumasareqqissuarput, ujarassiornermit, ujaqqanillu pinnersaasiassanik katersinermi atuinissanilu, nunaqavissut – ujaqqanik pineqartunik atorluarusuttut tunisassiorutullu ingerlariaqqinnissaanut pitsaasunik aqutissiuunneqartariaqartut.

Aamma isumaqarpugut maani nunaqavissut suliffeqarfiit suliassaartittuarnissaat, pisortat suliassaataannik suliariumannittussarsiuussisarnermi inatsisikkut suliassanik neqeroorsinnaanermut periarfissinneqartariaqartut.

Taamaammat Naalakkersuisut naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissutiminni imannak isumaqatigiissuteqarmata isumaqatigilluinnarpavut:

“Sanaartornerup nakkutigineqarnera sukaterneqassaaq.

Sanaartugassanik suliariumannittussarsiuussisarneq pillugu inatsisit attuumassuteqartut tamarmik nutarteriffigineqassapput, taamaaliornikkut suliffeqarfiit minnerusut sanaartornermi peqataalluaqqilernissaat anguneqarsinnaaqullugu”

Taamaammat Partii Naleqqamiit assorujussuaq soqutingaarput paasissallugu, qulaani isumaqatigiissutigisimasassi piviusunngortinneqarnissaa qaqugu naatsorsuutigisinnaaneripput maannakkut paasissutissiissutigisinnaangussiuk.

Tassami suliffeqarfiit kalaallinik pigineqartut, maanilu ilinniartuuteqartut, inuiaqatigiinnilu siuariartornissamut qanimut soqutigisaqarlutik suleqataalluurtut, kisiannili ajoraluartumik pisortat suliassaataannik ilaatigut pissarsinngitsoortartut amerlanertigullu sumininnguanik suliakkerneqartarnerat akuersarneqarsinnaanngilluinnarmat.

Isumaqarpugut inuiaqatigiinni aningaasat taama amerlatigitsut amingaatigineqartillugit inatsisartut imminnut siulliutillutik Allaffeqarfissarsuarmik pisaarnissaannik sinnatuaqineq akuersarneqarsinnaanngitsoq, tassami meerarpassuit atungarliuuteqarput, suliffissaaleqineq qaffaseqaaq, utoqqaat siusinaartumillu sulisinnaajunnaarnersiutillit ilaat tigusartagannguaminnik ilanngartuiffigineqanngikkunik paaaffigineqarput il.il.

Taamaammat inatsisartut allaffeqarfittaasaanut pilersaarut akuersaanngilarput.

Ingerlatsinermit sipaarniarnerit naalakkersuisuniit siunnersuutigineqartut ilalerpagut, tassami aningaasarpassuit inuusuttut suliffissaqanngitsut, ilinniaqqinnissaminnullu ingerlariaqqinnissaannik periarfissiisutaasussat allarpassuillu pisariaqartitsisut akissaqartinneqartariaqarput.

Mittarfiliortiternerit Nuummilu umiarsualiviliorneq isumatuumik aningaasartuutikillisaanissaq siunertaralugu immikkut ingerlatseqatigiiffiliunneqarsinnaaneri assut eqqarsarnartoqartipparput, tassami assersuutigalugu umiarsualiveqarnermut tunngasut Royal Arctic Line-ip ukiorpassuarni ajunngitsumik ingerlatarei.

Taamaattumik Nuummi umiarsualivissap “Sikuki Harbour” aningaasartuutikillisaaneq anguniarlugu Royal Arctic Line-ip ataani ingerlanneqarnissaa inassutingaarput, tassami akissaqarnatalu nukiissaqanngilagut ingerlatseqatigiiffiit pioreersut sanequtiinnarlugit ingerlatseqatigiiffinnik allanik pilersitsisaqattaassalluta, tamaasa immikkut direktør-ilersorlugit siulersuisulersorlugillu.

Isumaqarpugut mittarfiliortiternissat eqqarsaatigalugit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqareersut ingerlatseqatigiiffiit arlaata ataani inissinneqarsinnaasoq, immikkut siulersuisunut direktør-inullu aningaasartuuteqanngikkaluarluni.

Aamma Polar Oil-p siunissaa eqqarsaatigalugu ataatsimoortitsilluni ingerlatsinissaq aningaasartuutikillisaanissaq anguniarlugu eqqarsaatigilluarneqarlutillu nalilersorluarneqartariaqartut.

Ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutip 18-20 %-mut appartinneqarnissaanik Naalackersuisut siunnersuutaat oqaloqataaffigerusupparput, tassani aamma soorunami soqutiginarvat, taamatut aaqqissuussinissaq kommuninut landskarsimullu aningaasatigut qanoq sunniteqassanersoq paasilluassallugu soqutiginarvat.

Avatangiisinik illersuinerunissaq eqqarsaatigalugu snescooterit ATV-inillu taaneqartartut akitsuuserneqarnissaat oqaloqataaffigerusuppagut, tassani aamma angallatit taakku aqqusineqanngitsuni nunaqarfinni iluaqutaasumik atugaasernerat arlalitsigullu eqqartorluarneqartariaqarmat.

Apeqqutaalluinnarunarpoq angallatit eqqartorneqartut nuannariinnarlugu atugaanerit imaluunniit inuiaqatigiinni kiffartuussinermut atugaanerit.

Radio-kut ullaakkut qinoqatigiittarnerit qanittukkut tusagassiuutitigut tusarparput aallakaatinneqartarunnaartut, tamanna assut uggornarpoq. KNR-ip ingerlanneqarneranut 70 mio-ingajannik inuiaqatigiit ukiumut tapiissuteqartarput, tammaattumik pissusissamisoorpoq ullaakkut oqaatsinik iluartunik tusartarnissamik piunasaqassalluta.

Taamaammat upperisarsiormut tunngasut, minnerunngitsumillu sumiiffiit ilaanni ajoqinik, oqaluffimmilu pattattunik amingaateqartarnerit qaangerniarlugit immikkorluinnaq iliuuseqartariaqartugut.

Illumullimi naalackersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat malillugu anguniagaqartoqaraluarpat aamma ilageeqarnerup tungaa eqqarsaatigalugu, qanoq ilagiinnut ilagiinnilu sullissisunut oqiliallaataatigissangaluarpa, tassami naalackersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat imaattoq:

“Naalackersuisooqatigiit anguniarpaat Kalaaleq timikkut tarnikkullu peqqisoq. Upperisaq innuttaasut nukittoqutigisarmassuk anersaakkut inuunerup nukittorsartuarnissaa pisariaqartinneqarpoq. Taamaammat Nunatsinni pisortatigoortumik oqaluffeqarnermi Ilagiit Kalaallit Lutherikkuusut tunngaviupput”.

Oqaaseqatigiit taakku Partii Naleqqamiit aamma isumaqatigilluinnarpagut, suleqataaffigerusullugillu.

Piffissaq annikimmat naggataatigut oqaatigissuarput, naalakkersuisut inuusuttunik sulilersitsiniaanermut ilinniartitseqqinnissamullu tunngasut, meeqqanik isumaginninnermut tunngasut, efterskolertitsisarnerup annertusarneqarnissaanut aammalu pissakinnerit akunnattumillu aningaasassialinnik meerartalinnut akiliisitsisarnerup atorunnaarsinneqarnissaanut tunngasut suliniutit tamaasa tapersorsoratsigit, taakuummatami aamma anguniakkatsinnut naapertuulluinnartut.

Naggaterpiaatigut timersornikkut kulturikkullu suliniutit ajunngitsut aamma tapersorsorpavut, kaammattuutigalugulu Ilulissani arsaattarfittaassamut qulisamut pilersaarutit qanimut malinnaaffigeqqullugit, tassami paasitinneqarnerput naapertorlugu suliniummut tassunga suleqatigiit maannamut 40 mio kr-it pallillugit katersoreersimalermatigik, suliallugooq piviusunngortinneqarnissaanut Namminersorlutik Oqartussat 10 mio kr-inik aningaasaleeqataanissaat kisiat amingaatigineqarmat.

Taamaammatt Naalakkersuisut maatumuuna kaammattorpavut Ilulissani arsaattarfiliorniarlutik suleqatigiit qanimut suleqatisereqqullugit.

Taama oqaaseqarluta isumatigiiniaqqinnissamut oqaloqataaqqinnissamullu piareersimanerput nalunaarutingaarput.